

FRANTIŠEK HORÁČEK

ZABIJU VÁS

V ZÁJMU LIDSTVA

František Horáček

**ZABIJU VÁS
V ZÁJMU LIDSTVA**

Belan zavrával ve chvíli, kdy výtah vzducholodi prudce zastavil. Jezdil tímto výtahem pro zaměstnance už čtyři roky, ale ještě si nezvykl. Dost na tom, že se vzducholod' stále mírně pohupovala. Pokud zastavoval rychlovýtah, bylo pohybů a tlaků na Belanův žaludek příliš mnoho. Přichytil se stěny a málem opět stiskl jedno z tlačítek ovládače. V duchu si, jako vždy, zanedával na konstruktéry vzducholodi a čekal na otevření dveří.

Dnešní den začal stejně stereotypně jako všechny předcházející. Měl dobrou náladu. Na horní vyhlídkové terase se vykoupal v poloprázdném bazénu. Všichni cestující právě snídali, a tak se chvíli natáhl na ručník. Díval se do modré oblohy nad sebou. Nemohl dospat, protože dnes je poslední den před dovolenou. Dnes alespoň na čas skončí nekonečné putování po vzducholodi, kde zná už každý šroubek a kde už si za ta léta se všemi všechno řekl. Laskal se myšlenkami, slibujícími volné dny. Kdyby ho z horní vyhlídkové terasy nevyhnalo brebentění turistů, kdyby se malý prostor okolo bazénu nezaplňoval lidmi, kteří zanedlouho budou zakopávat jeden o druhého, vydržel by nečinně ležet třeba celé dopoledne. Ale místo toho spěchal do ordinace, kde vlastně ani nemusel být.

Ve dveřích výtahu potkal jednu z mála žen základní posádky vzducholodi. Ona jediná z nich by mu stála za trochu popovídání. A byla také jediná, kterou vlastně vůbec neznal. S úsměvem pokynul mírně hlavou a pozdravil.

„Bonjour.“

Sledoval upřeně její velké oči a díval se za ní. Netečná odpověď jeho kolegyně se ozvala až ze zavírající se klece výtahu. Jakoby ho ani neviděla.

Zvykl si na její povýšenou přezíravost. Jejich setkání byla vždy stejná. On ji vtipně nebo méně vtipně oslovil. Ona dala stejně jako před chvílí ostentativně najevo, že nemíní slevit nic ze své strohosti. Kolikrát měl naději, že konečně promluví. Zůstalo vždy u pozdravu. Kolikrát se o ni snažil něco vyzvědět na ostatních členech posádky. Ale s nikým se nestýkala. Chladná, smutná a při tom krásná žena kapitána atomové vzducholodi, na první pohled o mnoho let mladší než on. Žena kapitána, se kterým nežije. A to bylo to jediné, co o ní každý věděl. Vyhýbala se jakémukoliv styku s kolegy. Celé dny byla zavřená ve své kajutě. Dokonce ani piloti, kteří s ní, jako s navigátorkou, přišli do styku, toho nevěděli víc. Držela si všechny od těla.

Jen jednou vzbudila pozornost celé posádky. Tenkrát opustila vzducholod' a vrátila se na ni až po několika letech. Nikdo nevěděl, proč odešla, ani proč se vrátila.

Ted' byla uvězněna v kajutě. Kapitán Morois, který zjevně s jejím návratem musel souhlasit, se od té doby zavíral ve svém soukromí stejně jako ona.

Ale to všechno může po celou dobu dovolené hodit za hlavu. Pramálo mu záleží na jedné upjaté navigátorce.

Když ji potkal, dráždila ho její nepřístupnost. Bylo na ni něco tajemného a celý zbytek cesty do ordinace spřádal z myšlenek sítě, do

kterých by chytil přezíravost v jejím chování. Za čtyři roky služby na vzducholodi se zde seznámil s mnoha zajímavými ženami. Ale většinou to byly pasažérky, které loď dříve či později opustily. Nevinné flirty, které se jen zřídka přenesly na pevninu některého z kontinentů díky tomu, že vzducholod' náhodou někde přistála na delší dobu. Žádné z nich ale nevěnoval tolik myšlenek, jako žene kapitána Moroise.

Od včerejška měl všechno, co chtěl brát do Československa, zabaleno v příručním kufríku. Ještě jednou se převlékne z bílého pláště do civilu. Ještě jednou musí dvě hodiny sedět v ordinaci a čekat, nevzpomene-li si některý z cestujících na to, že by si mohl zkrátit cestu z New Yorku do Paříže návštěvou zubaře. Ještě jednou navštíví svého přítele, doktora Yanga v lékárně a zpříjemní mu tak jeho pětihodinovou službu. Také se naobědvá, půjde se znovu vykoupat, zatímco cestující budou v dolní pasažérské zóně obdivovat francouzské pobřeží a pak už stačí překonat těch několik hodin letu z Paříže do Mnichova a všechno, co je spojené se vzducholodí se na čtrnáct dní rozplyne.

Jako většinou přišel i tento poslední den do ordinace příliš brzy. Ani jeho dochvilná, puntičkářská německá instrumentárka ještě nenastoupila. Byl ale rád. Alespoň v tento sváteční den nemusí hned od rána poslouchat její brebentění o tom, jak se dceři její sestry narodila trojčata a jak se o ně bude celou dovolenou starat. Slyšel to za poslední týden stokrát!

Ze zvyku se podíval do čekárny – cely smrti, jak ji kdysi nazval díky čelní stěně připomínající mříže a také pro její velikost. Byla to spíše převlékácká kabina, než čekárna. Nikdo tam pochopitelně nebyl.

Nechal ordinaci svému osudu a usadil se za psací stůl v pracovně. Nebyla snad o nic větší než čekárna. Všechny prostory na vzducholodi, kromě společenských místností, byly malé. Už dávno si na to zvykl. Zde mu bylo pokaždé mnohem lépe než v kajutě. Byla také malá a vždy mu připadala velice neútulná. Nikdy nezkoumal proč.

Kvůli úspoře místa byl rentgen umístěn v jeho pracovně, zatímco za temnou komoru, díky vývoji techniky už nepotřebnou, sloužila převlékárna instrumentářky. Odsunul tubus rentgenu, o který se málem uhodil do hlavy. Jen tak na zdařbůh se začal přehrabávat v zásuvkách psacího stolu. Vše potřebné na dovolenou měl už sice přichystané. Ale co kdyby...

Hned v levé horní zásuvce narazil na fotografii své ženy s dcerou. Dlouho ležela ukrytá v nepořádku psacího stolu. Jedinkrát žena trávila část své dovolené na vzducholodi a on postavil fotografii pokrytecky na stůl.

Uvažoval, co ho vlastně váže k ženě na této fotografii? Jejich společné dítě? Vzal si ji jenom proto, že byla gravidní? Chodili spolu sice dost dlouho. Nedalo se říct, že by si ještě před svatbou nějak zvlášť rozuměli. Střídavě se rozcházeli, měnili partnery a pak se zase vraceli k sobě. Tenkrát mu nevadily ani tak její nevěry, jako její občasné vzteklé, hysterické výstupy. Ten rok, co otěhotněla, oba promovali. A tak se oženil s krasavicí z druhého kruhu, jak jí tenkrát jeho

spolužáci přezdívali. Odstěhoval se s ní do jednoho malého malebného města na jižní Moravě. Bylo to jediné místo, kde sehnal zaměstnání. Dokonce mu slíbili později zaměstnat i jeho ženu.

Ještě hodně let potom se utěšoval myšlenkou, že jejich manželství se rozpadlo právě díky neutěšeným poměrům v prvních letech po promoci. Bydleli v nevelké místnosti, která byla zároveň kuchyní i ložnicí a z které se ven vyšlo skoro rovnou na ulici. Hádka střídala hádku a dítě vzbuzovalo místo společné radosti jen výčitky. Kdyby se nemuselo narodit, nemuseli by spolu takhle žít. Nakonec odešla žena i s dcerou k matce do Brna. Do města, kde se seznámili a kde před necelým rokem dostudovali. Díky jednomu dobrému kolegovi, který to neopomněl ohlásit na patřičném místě, nedostali ani slíbený nový byt. A Belan neviděl lepší řešení, než si najít milenku.

Necelý rok trval neutěšený stav neustálého pendlování mezi Brnem a opuštěnou místností. Po prvé tenkrát byli rozhodnuti se rozvést. Dohodli se, že návrh na rozvod podá on. Nestačil ale ještě vyhledat advokátní poradnu a v jeho životě nastala změna, která na dlouhou dobu podobné záměry přinejmenším oddálila. O rozvod najednou ztratil zájem nejen on, ale kupodivu i jeho žena. Všechno se přihodilo rychle, bez přípravy.

Ke konci odpolední služby pokuřoval cigaretu v převlékárně s výhledem do travnaté stráně.

Nakoukla sestra a lakonicky oznámila:

„Pane doktore, máte tu návštěvu.“ Za ní se ve dveřích objevil vousatý muž. Hned jej nepoznal. Ale to všechno trvalo jen pár vteřin. Vzápětí na to se oba objímali, otázka střídala otázku.

Neviděli se od promoce, tedy skoro dva roky. Bylo zajímavé pozorovat vousatého, elegantního člověka jak gestikuluje, přehazuje cigaretu z jedné ruky do druhé, jak vypouští ke stropu dým a při tom vášnivě vypráví o dvou letech prožitých ve Francii. Po promoci nenastoupil do zapadlého městečka jako Belan. Získal mimořádné stipendium ministerstva zdravotnictví a svoji první samostatnou lékařskou praxi si odbýval v univerzitním městě Nancy, v jednom soukromém sanatoriu. Když se po promoci viděli naposledy, neměl ještě vousy. Do Francie chtěl jet jen na půlroční doškolovací kurz francouzštiny. Alespoň to tenkrát tvrdil. Ale to všechno už nebyla pravda. Tento věčně nespokojený, stále se někam deroucí Belanův vzor se znenadání objevil v jeho skromné ordinaci.

Belan se nikdy nedozvěděl, který anděl strážný přinesl jeho příteli tolik štěstí a výhod. Ten si svoje tajemství chránil. Když byli ještě na fakultě, vědělo se jenom jedno: jeho strýc je známý pražský chirurg. Tenkrát žádnou mimořádnou pomoc nepotřeboval. Byl vždy výborný student.

Belan nikomu nezáviděl úspěch. Nebylo mu příjemné, že zapadl tak daleko od domova. Věřil si a doufal, že se brzy dostane blíž rodnému městu. Ani ve snu ho nenapadlo, že se odtud dostane právě díky neobyčejnému osudu přítele Petra Foltýna. Nepoznali se na medicíně. To by jejich setkání po letech nebyla tak upřímná a nostalgická. Jako malí kluci se spolu proháněli v rodné vesnici. A už tenkrát se mu Belan trochu obdivoval. Ať podnikali cokoliv, vždy stál v čele on, Foltýn.

Vzpomínky na raná klukovská léta zavály potom nové zážitky, noví kamarádi z velkého města, kam se Belan s rodiči přestěhoval. Ale po skončení gymnázia se jejich osudy opět propletly. Oba nastoupili na medicínu.

Foltýn byl o rok starší. Když se tenkrát po letech setkali, měl za sebou rok pobytu v Paříži, kde studoval francouzštinu. Belan to byl, kdo v druhém ročníku tohoto primusa, studenta dávaného všem za vzor, seznámil s dívkou, se kterou se po kratičké známosti sám právě rozešel. Studovala Vysokou školu zemědělskou a Belanovi tenkrát připadala jaksi mdlá. Foltýn si ji za rok vzal. Byl vždy příliš ctižádostivý a v dosahování svých cílů poněkud neurvalý. Manželka byla pravý opak. Zpráva o tom, že se stala jeho ženou, prolétla celou školou jako blesk. Ale Foltýn zůstal klidný. Po studiích ji uklidil do jejich rodné vesnice, kde pracovala jako agronomka a vídali se velmi zřídka. Vyhovovalo mu mít někde zázemí, kam se může schovat před světem. Zázemí, kterému když nechce, nemusí věnovat ani chvíli času a přesto zůstane oázou, kam je mu dovoleno se kdykoliv vrátit.

Tento bývalý kamarád z dětství se objevil na jižní Moravě v době, kdy už konkrétní vzpomínky na studia pomalu vymazával čas a měnil je na pěkný sen z minula. Zprvu otálel s tím, proč vlastně přišel. Dva roky mimo Československo a četné vzpomínky na klukovská léta dávaly dostatek podnětů k rušnému dialogu. Po chvíli už to nevydržel a rozradostněný tím, jaké zprávy Belanovi přivezl, vyklopil v jednom dlouhém monologu celou pravdu.

Po dobu stipendia ve Francii s ním počítali jako s asistentem na brněnské klinice. Opět neprozradil, jak toho dosáhl. Vyprávěl o tom,

jako by to byla naprostá samozřejmost. Ze studií se měl vrátit a pracovat na postu, který mu mohl závidět kde který starší a zkušenější kolega. Najednou se mu naskytla jiná, ještě lákavější možnost. Mluvil s naprostou samozřejmostí a Belan se v duchu jen ušklíbal. Přece jenom bylo něco nezdravého na tom, aby se mladý lékař zabýval místo praxí něčím jistě prospěšným, ale pro jeho věk ne nejvhodnějším. Foltýn si zvykl ve světě a místo na kliniku chtěl nastoupit jako zástupce zmocněnce ministerstva zdravotnictví WHO.

Bylo mu však líto slíbeného místa na klinice a vzpomněl si na Belana. Možná ze starého přátelství, možná na popud své ženy, možná také z důvodů, o kterých se zmínil jen žertem. Aby až se jednou bude vracet, měl na klinice mocného a vděčného přímluvce.

Mávnutím ruky přešel Belanovy námitky o nutnosti splnit podmínky případného konkursu, o tom, že ještě nemá první atestaci, o uvolnění z dosavadního zaměstnání.

„To je maličkost, chtějí-li, abych byl v Ženevě, já chci, abys byl v Brně. Všechno jde, když se chce. Právě letos se uvolnilo hodně míst. Musíš toho využít! Červený diplom máme přece oba v kapse. Nebo chceš být celý život v téhle díře?“ Znělo to suverénně. Nebylo všechno tak jednoduché, jak prohlašoval. Ale povedlo se.

Zcela nečekaně zamíchal Foltýn karty Belanova osudu a tím vlastně zachránil i jeho už v podstatě rozpadlé manželství. Najednou se Belanovi zdálo být všechno jiné, lepší. Vrátil se k ženě, která byla jako vyměněná. Dělal jí dobře, že její muž pracuje na klinice. Slovo dalo slovo a sehnal dokonce i pro ni výhodné místo. Měl domov, na procházky chodil s nejroztomilejším dítětem z celé čtvrti, práce ho

bavila. Ale celá tahle domnělá pohoda netrvala dlouho. Brzy opět hádka střídala hádku. Vraceli se k dávno zapomenutým sporům. Nedokázali jeden druhému odpustit ty první dva roky manželství. Nakonec se dohodli, že budou žít každý podle svého, jako by byli rozvedeni.

Belan si teď, po tolika letech, nedokázal vybavit všechny zvraty, kterými jeho manželství prošlo. Byla to šedivá šňůra podivného přátelství se ženou, se kterou každou neděli chodil na procházku, protože měli společnou dceru, byt, auto, a protože se nikdy neodhodlal k tomu od ní odejít kvůli nějaké jiné. A vždycky si nalhával, že to všechno vlastně dělá kvůli malé.

Foltýn, který stál na počátku celého Belanova působení na brněnské klinice, a který svým zásahem prodloužil i Belanovo manželství, zmizel potom prakticky na víc jak pět let z jeho života. Občas si vyměnili pozdravy, popřáli si k vánocům a to bylo všechno.

Belan někdy zajížděl do rodných Raškovíc, kde zdědil cosi, čemu se tak před dvaceti, třiceti lety dalo říkat statek. Tam se několikrát náhodně setkal s Foltýnovou ženou. S ním v letech jeho působení ve WHO nikdy. Dokonce byl u Foltýnovy ženy jednou i na návštěvě. Ale poté se ženě svého bývalého přítele raději vyhýbal. Nebylo těžké poznat, že je jí na vesnici smutno a často se nudí. Jí by asi nebylo proti mysli, zavzpomínat si jen tak ve dvou na jejich krátkou známost.

Ale právě od Ireny se dověděl o novém zaměstnání nenapravitelného světoběžníka. Nenapadlo ho, že i v této oblasti bude sdílet Foltýnův osud. V té době to určitě netušil ani Foltýn.

Práce ve Světové zdravotnické organizaci byla zajímavá. Ale za šest let tento muž štěstěny dostal nabídku ještě lákavější. Na Kennedyho letišti v New Yorku byla právě pokřtěna první atomová vzducholod' světa hrdým názvem Posel míru. Letecké společnosti, které tuto vzducholod' vlastnily, jmenovaly k jejímu pilotování mezinárodní posádku. Komfortní vybavení bylo rozšířeno o roztodivné služby, o nichž se nesnilo ani pasažérům velkých zaoceánských parníků. A mezi tyto služby, lákající bohaté turisty, měl patřit i lékař, pokud možno chirurg, zubní lékař a dokonce farmaceut s lékárnou. Na místo zubního lékaře v mezinárodní posádce nastoupil Foltýn.

Přes četné zastánce se zdálo, že po druhé světové válce byly myšlenky na stavbu obřích vzducholodí nenávratně pohřbeny. Vzdušné moře ovládla letecká doprava a jejím výhodám nemohly vzducholodi konkurovat. Projektů menších, či větších vzducholodí se sice po světě objevovalo stále dost, ale takřka žádný se nedočkal realizace. Co nakonec přimělo vládu Spojených států subvencovat projekt obří atomové vzducholodi? Vzducholodi s čistě mírovými ambicemi? Základním popudem k její stavbě bylo vytvoření jakési Společnosti pro obnovení vzduchoplavby, která vznikla někdy koncem padesátých let ve Francii. Teprve později se její sídlo přemístilo do Ameriky. Mezi členy společnosti bylo mnoho významných a hlavně bohatých lidí. Staromilců, kteří nevědí, co s penězi – říkali jedni. Druzí v nich viděli průkopníky budoucí dopravy. Sice pomalé, zato levné a bezpečné. Každý rok pořádala společnost soutěž o nejlepší projekt nákladní a osobní vzducholodi.

Činnost Společnosti pro obnovení vzduchoplavby měla zprvu jen nepatrný význam. Málo kdo o ní věděl a mezi nezasevěnými vzbuzovala spíše ironii než zájem. Udělala ale pro vzduchoplavbu nakonec velmi mnoho. Koncem roku 1962 se díky ní vznesla v Kanadě obří nákladní hybridní vzducholod' „Kolos I“ a vzbudila světovou senzaci. A v téže době, nezávazně, tenkrát ještě plně na náklady Společnosti pro obnovení vzduchoplavby, rozpracovávaly konstrukční kanceláře firmy Lockheed právě první cenou odměněný projekt obří dopravní atomové vzducholodi.

Mnohokrát pozastavený vývoj netrval potom dlouho, pouhých osm let. Nebyla to lehká cesta. V době, kdy byla práce na projektu poprvé oficiálně schválena, rozpoutal proti atomové vzducholodi světový tisk velkou kampaň. Na jedné straně sice všichni uznávali přednosti vzdušného obra: malé provozní náklady, pohodlí, velikou životnost, proponovanou takřka na šedesát let, takže by se náklady na stavbu lodi dokonce několikrát vrátily. Nezanedbatelné byly také nebývalé atraktivní turistické možnosti, velkolepé pohledy z ptačí perspektivy, vyzkoušení možnosti dalšího použití a bezpečnosti netradičního pohonu ve vzdušné dopravě. Z této strany právě začali útočit odpůrci projektu. Co by se stalo při nenadálé havárii vzducholodi. Vydržel by plášť atomového reaktoru případný pád z výšky několika kilometrů? A co samotný fakt, že takřka všechny z předválečných vzducholodí skončily své vzdušné cestování katastrofou? Nebylo lehké přesvědčit, že technika od dvacátých let, kdy byl dán základ podobě všech těchto nešťastných vzdušných korábů, pokročila nepředstavitelně vpřed a že současné technologie

zaručí bezpečnost cestujících stejně dobře, jako třeba v tenkrát teprve projektovaných obřích letadlech.

Díky četným odpůrcům a také díky základnímu požadavku na budoucnost letecké dopravy, kterým byla rychlost za každou cenu, zájem oficiálních míst často opadl. A přes to v létě roku 1973 vyplula atomová vzducholod' symbolicky nazvaná Posel míru, na svůj první zkušební let. A o dva roky později již přepravovala podle pravidelného letového řádu takřka čtyři sta cestujících do všech koutů zeměkoule.

V té době se Belan o podobné záležitosti příliš nestaral. Šest let se rozpadající manželství slibovalo opět brzký, definitivní konec. Čtyřpokojevý byt zaměnil za garsonku jedné své kolegyně a ženě to vůbec nevadilo. Skoro dva roky byl doma jen na tradiční nedělní oběd. Málokdy si v té době vzpomněl na Foltýna. Věděl, že pracuje jako praktický stomatolog na vzducholodi a snad mu to i trochu záviděl.

Belan se ještě jednou pozorně zahleděl na fotografii své ženy. Byla svým způsobem velmi krásná. A vzpomínky na ni nebyly tak úplně nepřitažlivé. Ale přes to by se bývali rozvedli, kdyby se ho žena za dalších pět let nezbavila jiným způsobem. Kdyby opět, tentokrát naposledy, nezasáhl do jeho života člověk, po kterém tuto pracovní v nitru první atomové vzducholodi světa zdědil. Člověk, jehož jméno skloňoval v životě snad nejčastěji. Přítel z dětství – Foltýn.

Tenkrát se neobjevil náhle a nečekaně. Vypsal vše v desetistránkovém dopisu a teprve asi po měsíci navštívil Belana v Brně. Představoval si všechno velmi jednoduše. Bude-li Belan

souhlasit, opustí na rok kliniku a Foltýn zařídí hladké vyřízení jeho neplacené dovolené. Po dobu této dovolené bude Belan Foltýna zastupovat v práci na vzducholodi Posel míru. Foltýn se účastní lákové výpravy do nitra amazonských pralesů. Podle jeho názoru byla taková dohoda pro oba velmi výhodná.

Belan nebyl první, kdo řekl ano. Od chvíle, co dostal dopis, váhal. O něčem podobném sice mnohokrát snil, ale bylo to jakési provizorium. Všechno rozhodla až jeho žena při Foltýnově návštěvě. Ironicky konstatovala, že když už se nerozvedli tak dlouho, je pravděpodobné, že takové Belanovo roční poznávání světa může jejich pevný svazek jedině utužit. Bylo pro ni výhodné mít muže, který vydělává peníze kdesi daleko. Belan už podávanou ruku nepustil. Naopak. Horečně se vrhl do příprav. Brousil své jazykové vědomosti a všichni byli spokojeni. Jen malá Iveta byla trochu nešťastná z toho, že tátu uvidí až za čtyři měsíce a to jen na pár dní.

Když tenkrát odlétal z Prahy a přál ženě, aby si ten rok bez něho dobře užila, netušil nikdo z nich, že se jeho působení na Poslu míru protáhne na léta. Ani Foltýn nepředpokládal, že už nikdy neuvidí žádný z amazonských pralesů. Měsíc zaškoloval Belana, seznamoval ho s posádkou, chodil s ním po městech, ve kterých vzducholod' právě kotvila. Byl nevšední společník. Jako by se vrátila jejich klukovská léta v Raškovicích.

Schoval fotografii do psacího stolu a bloumal očima po stropu své minipracovny. Vzducholod' se mírně zahoupala a ručník v umývadle se jemně zachvěl.

A pak přišel onen strašný den. Bylo to těsně před pravidelným přistáním v Rio de Janeiro. Pro Foltýna přiletěl vrtulník společnosti, která organizovala onu vědeckou výpravu do nitra pralesů. Rozloučil se s Belanem, rozloučil se se všemi kamarády ze vzducholodi, ještě jednou popřál Belanovi hodně štěstí na Poslu míru a vrtulník opustil přistávací plochu.

Belan seděl ve své minipracovně a čekal prvního pacienta. Možná, že si tenkrát také prohlížel fotografie. Pacienta se ale nedočkal. Na dveře zaklepal kapitán vzducholodi a oznámil mu tu smutnou zprávu. Dvacet minut po odletu ze vzducholodi, havaroval vrtulník z dosud neznámých příčin poblíž nějaké osady severně od Couverinu. Podle kusých zpráv všichni, včetně Foltýna, zahynuli. Brazilské úřady žádaly kapitána vzducholodi, aby někdo z posádky identifikoval zbytky Foltýnova těla. Takový začátek své kariéry na Poslu míru Belan nečekal. Pomyslení, že přítel, kterého znal od dětství a za kterého zde vlastně jenom zaskakoval je mrtev, bylo strašné.

Zpráva o Foltýnově náhlé smrti všemi na vzducholodi velmi otřásla. Nebylo nikoho, kdo by se chtěl identifikace dobrovolně zúčastnit a los padl tenkrát právě na Belana. Nezažil horší pocit, jako když byl nucen vstoupit do vrtulníku vzducholodi a z téže startovací plochy jako před několika málo hodinami Foltýn, odletět do nitra Brazílie a tam, v městečku Couverin podepsat, že muž, kterého mu ukázali, je jeho přítel Foltýn. Člověk, po kterém právě převzal ordinaci na Poslu míru.

Čtyři roky uplynuly od této události. Původně roční smlouvu teď každý rok prodlužoval. Za ta léta si zvykl na vzducholod'. Na ty čtyři

měsíce létání od města k městu, z kontinentu na kontinent, na přátele v různých částech světa, které pravidelně navštěvoval. O místo na klinice po prvním prodloužení smlouvy přišel. Vlastně se neměl kam vrátit. Snad až se příští rok opět jedno slíbené místo uvolní. Ale moc na to nespolehal. Všichni mu příliš jeho cestování záviděli.

Současný způsob života mu v podstatě vyhovoval. Jeho rodina nedoznala za těch sedmnáct let vlastně žádných změn. A přes to se vždycky po čtyřech měsících těšil domů. A nejen na dceru. Žena, které velmi imponovalo jeho konto v bance, se chovala jako nejvzornější manželka. Věděla přesně, co se od ní očekává. Těšil se na tu hru. Byla to hra. Oba to věděli. Uplynulé dva roky žila s jakýmsi novinářem. Ale nikdy o tom nemluvili a on se nikdy neptal. Jen rádoby přátelé mu občas něco donesli.

Oba rádi hráli tu hru! A dospívající Iveta byla šťastná. Snad o ženiných milencích ani nic nevěděla. A možná byli v tomto manželství konečně opravdu šťastni, díky krátké době, co pobyl doma, i oni dva.

Nesčetně krát si přiznal, že právě zde na Poslu míru je vlastně nuda. Vrhł se na studium, ale stále bylo času nazbyt. Jen malé procento cestujících využilo jeho služeb. A přesto zde pracoval rád. Když byl doma na dovolené, často se mu zdálo, a byl to nepříjemný, horečnatý sen, že zubní ordinace byla pro nezájem pasažérů zrušena. Ale ve skutečnosti nikdy nikoho nic podobného nenapadlo.

Nemohl se divit, že poslední dopoledne proběhlo stejně stereotypně jako vždy. Jen puntičkářská instrumentárka Hilda, jeho pravá ruka, která sloužila na vzducholodi už za Foltýna, porušila svoje

zásady. Přihnala se jako velká voda. Požádala Belana, nemohl-li by bez ní asi hodinu sloužit. Na horní vyhlídkové terase se setkala se známými z Německa a měli si toho hodně co povídat.

Kromě dvou hodin dopoledne, kdy byl Belan pravidelně v ordinaci, přibližně od devíti do jedenácti, měl možnost pobývat kdekoliv. Jen musel mít s sebou vysílačku a zůstat na příjmu. Tuto výhodu neměla jeho instrumentářka. Ta se nudila v ordinaci od osmi do dvou, ať vzducholod' kotvila nebo brázdila vzdušné moře. Celá ta léta tuto pracovní dobu dodržovala.

I dobrosrdečná Hilda měla stejnou vysílačku jako Belan. To kdyby někdo potřeboval jejich pomoc mimo hlavní ordinační hodiny. Belan ji vyhnal z ordinace s tím, že si dělá zbytečné problémy a že pokud ji nebude muset nutně volat, počká třeba až do přistání v Paříži. Ale Hilda byla za hodinu zpět. O hodinu požádala, za hodinu se vrátila.

Poslední den bylo vždycky všechno vzhůru nohama. Všichni někam spěchali. I cestující byli nějak jinačí. Přestože se jich to příliš netýkalo.

Konečně uviděl v okénku pevninu. Nevěděl, jak dlouho už letí nad Francií. Usoudil, že vykoupat se ještě jednou stačí. Ale vstával právě ze židle, když na dveře pracovny někdo zaklepal.

„Herein,“ řekl automaticky. Kdo jiný by to mohl být, než Hilda! A s tou mluvil vždycky německy. A teď už snad všichni cestující balí, usuzoval dál. Hilda nakoukla do pracovny a ne příliš radostně oznámila:

„Máte tady posledního pacienta před dovolenou! Vlastně pacientku.“ Hilda už převlečená do civilu byla zřejmě na odchodu.

„Mám se obléci zase zpět?“ zamumlala. I ona se zdála ten poslední den jako vyměněná.

„Samozřejmě, že ne!“ odvětil Belan.

Belan ale nesdílel instrumentářčino zklamání nad nenadálou pacientkou. Nikdy spíš si nedovedl představit, jak nekonečně pomalu se plouží čas, je-li člověk nucen žít v malém, přísně vymezeném prostoru. Kolikrát už ho nebavilo ani číst, ani obdivovat krásy zemí které vzducholod' majestátně mījela. Pro Belana bylo úchvatné pozorovat střídající se přírodní scenérie, které se zdály být na dosah ruky a až za dlouhou dobu, skoro jakoby s omluvou, pomalu mizely za obzorem. Ale po čtyřech měsících letu by ho nenadchla ani nefalšovaná měsíční krajina.

Oblékl si plášť a vešel do ordinace. Naproti němu stála elegantní, vysoká žena v černém stejnokroji posádky. Belan byl velmi překvapen. Někdy si tajně přál, aby někdo potřeboval jeho pomoci. Aby někoho aspoň trochu zabořely zuby a byl nucen odhodit na chvíli svoji nepřístupnost. Toto přání se vztahovalo i k ženě naproti němu. Letargie posledních hodin byla rázem ta tam. Žili vedle sebe na tomto vzdušném kolosu už takovou dobu. Nikdy nezareagovala na jeho dvoření. Utěšovat se mohl jedině tím, že nereagovala vlastně vůbec na nikoho a na nic.

Ted' mu ji osud posílá přímo do ordinace.

„Bonjour, Monsieur,“ pozdravila. Její ústa se otevřela do takřka neznatelného úsměvu a ještě jednou zopakovala pro změnu anglicky: „Hallo, Mr. Belan.“ Odpověděl na pozdrav a ukázal ke křeslu:

„Posaďte se, prosím. Co vám schází?“ Všechna naučená úslužnost mu připadala najednou strašně banální.

Upřeně se na ni díval. Její oči jiskřily jakýmsi očekáváním. Ale možná, že se mu to jenom zdálo. Mohla to být také bezradnost. Přšla okolo Belana a pokračovala trochu tvrdou angličtinou. Byla to úřední řeč na vzducholodi.

„Promiňte, že jsem přišla tak pozdě. Jste už zřejmě na odchodu.“

Belan ještě jednou ukázal na křeslo: „Prosím, posaďte se! Od toho jsme tady. A jsme přece kolegové.“ Otočil se k Hildě.

„Já si s paní navigátorkou poradím sám. Můžete odejít, jestli potřebujete.“

Instrumentářka zaváhala, ale vzápětí na to udělala krok ke stolku s nástroji. Zнала Belana a věděla, že by rád zůstal s půvabnou ženou v ordinaci sám. Spiklenecky mrkla a prohlásila:

„Ne, já nespěchám.“

Belan se naklonil nad nenadálou pacientku a poznamenal:

„Když jsem vás ráno potkal u výtahu, vypadala jste, jako že máte zdraví předplacené do konce života.“

Neodpověděla hned. Podívala se mu pevně do očí. V jejích očích viděl něco smutného. Smutně koketního.

Hilda přehodila přes ženu kapitána vzducholodi ochranný plášť, aby se neumazal její černý stejnokroj a o krok ustoupila. Vždycky takhle stála. Jakoby neustále v pozoru.

„Víte, já si lidí moc nevšímám. Nezlobte se.“ řekla navigátorka. Snažila se vypadat provinile a dařilo se jí to. „Neměla jsem v úmyslu navštívit vaši ordinaci. Ale začíná dovolená a nerada bych si ji

zbytečně pokazila. Už skoro týden mne bolí tady vlevo dole.“ Píchla se prstem vedle koutku širokých, nenalícených rtů. Snědla jsem už spoustu prášků. Myslela jsem, že to přejde.“

„Ono to nepřešlo,“ skočil jí Belan do řeči. Profesionální konverzace ho příliš nelákala. „To nevadí, podíváme se na to. Otevřete ústa.“

Mluvila s Belanem jako by to měla naučené. Jakoby si všechno, co má říct, někde napsala na papír a naučila se to zpaměti. Rozčilovalo ho to.

Prohlížel zub vedle zubu velice pozorně. Na první pohled bylo všechno v pořádku. „Zdá se, že máte chrup perfektně sanovaný. Kdy jste byla naposledy u lékaře?“ Odtáhl se a čekal na odpověď. Na půvabném čele prolétla vráska. Oči se dívaly přes Belana někam do nekonečna. „Asi před rokem.“

„Tak ještě jednou otevřete ústa.“ Znovu se naklonil nad navigátorku. I nejoduševnělejší tvář ztratí hodně ze své krásy, rozevře-li ústa na zubařském křesle. Nepřestaly ho ale vzrušovat její bystré oči. „Bolí tento zub, když vám do něj takhle klepu?“

„Ne.“

„A tento?“

„Také ne.“

„A ten vedle?“

„Trošku.“

Byl přesvědčen, že lže. Nebyl už žádný začátečník. Přece sem ale nepřišla jen tak, z rozmaru. Zatvářil se přísně.

„Kdy vás to nejvíc bolí?“

„V noci.“

„V noci máte s někým pozorovat noční oblohu,“ pokusil se o žert. Odložil nástroje. Zkoumavě na něho hleděla, ale zůstala chladná. Neproniknutelná.

„Když si vezmu hodně prášků, bolest přestane.“

Sundal jí ochranou zástěrku.

„Mohl bych ten zub otevřít. Zatím. Ale nezdá se mně to. Pojd'te za mnou, prosím. Udělám si snímek.“ Neřekla nic. Šla poslušně, trochu jako náměšičná. Ale pokradmu si Belana prohlížela. Přistihl ji. Lichotilo mu to. Ale zároveň ho to také mátló.

„Byla jste někdy u nás?“ ptala se Hilda od kartotéky.

„Myslím, že ne,“ zaznělo měkce.

Belan posadil pacientku do své minipracovny. Měl by zavřít za sebou dveře a teprve potom spustit časový spínač rentgenového zařízení. Ale neudělal to.

„Nehýbat se, vyletí ptáček!“

Byl přesvědčen, že bolest simuluje a bylo to lákavé pomyšlení. Zakaloval ho jen fakt, že právě začíná dovolená. Jinak by si ji mohl klidně, pod záminkou jakéhokoliv zákroku, pozvat na příště. Pokud nepřišla kvůli němu dnes, mohlo by se to stát při další návštěvě. Jenže dovolená trvá čtrnáct dní.

Trochu se styděl za svoje myšlenky. Ale někde přece musí být klíč k tomu, proč se vrátila na vzducholod'. Proč se s nikým nestýká a proč se s kapitánem Moroisem nerozvede. Kolik jí může být let? Třicet? Možná ani to ne.

„Kam jedete na dovolenou?“ zeptal se, když jí pomáhal vstát ze židle.

„Domů.“

Čekal, že bude mluvit dál. Ale víc neuznala za vhodné říct.

„Já taky,“ prohlásil rezignovaně a zavřel dveře pracovny, aby v malém prostoru ordinace zbytečně nepřekážely. „Posad'te se na křeslo, půjdu vyvolat snímek.“ Neřekla nic. Jen ty zvědavé oči prozrazovaly, že si snad něco myslí.

Ale to něco ji také bránilo v otevřené konverzaci. Belan byl rád, že může na chvíli zmizet v převlékárně instrumentářky. Byl přesvědčen, že na snímku žádný nález nebude. Ale byl také rozhodnut, že zub, který ji údajně bolí, pro každý případ otevře.

Tento záměr mu však nevyšel. Když se vrátil s ještě mokrým snímkem v ruce zpět do ordinace, našel tam ke svému velkému překvapení jen svoji instrumentářku Hildu.

„Kde je?“ otázal se.

Hilda se tvářila tajemně. Jakoby Belana z něčeho podezřívala.

„Odešla. Hned, když jste se tam zavřel.“

„A to jste ji nemohla zadržet nebo mne zavolat?“ Měl chuť se rozběhnout a dovést ji zpět. Ale ovládl se.

„Chtěla jsem. Ale přišlo to dost nečekaně. Šla si jakoby sednout, pak se podívala na hodinky, vzdychla a o překot se začala omlouvat. Má prý schůzku, na kterou musí určitě přijít. Navštíví snad jiného lékaře, pokud to bude třeba. Vám se přijde po dovolené omluvit. Zdálo se mně to dost neomalené. Chtěla jsem, aby vám to řekla sama.

Ale vychrlila to na mne, šetrně mne odstrčila a byla ta-tam. Proč sem chodila, když měla málo času?“

Belan podržel snímek proti světlu. „Nález tam žádný nemá. Je to divné.“

Její odchod Belana zmátl. Najednou opravdu nevěděl, co to mělo znamenat. A k tomu všemu stála Hilda mírně rozkročená proti němu a potutelně se začala usmívat.

„Co si o tom myslíte, pane doktore?“

„Nevím,“ odsekl a hodil snímek na stůl s nástroji. „Čert ji vzal.“

„Vy se spolu neznáte?“

Byl překvapen podobnou otázkou.

„Ne. S nikým se tady nestýká.“ Odkášlal si a dodal: „Pokud vím.“

„To není totiž ještě všechno, pane doktore. Když odcházela, ve dveřích se otočila a podala mně dopis. Prý jí ho pro vás dal nějaký neznámý muž, když šla sem do ordinace.“

„To je divné,“ odvětil a víc ze sebe nedostal.

„Také se mi to nezdá, pane doktore.“ Na úslušnou Hildu bylo v té větě příliš mnoho ironie. Oba ale věděli, že si to po těch letech může dovolit.

„Tady je ten dopis. Možná, že sem přišla jenom kvůli němu.“

Podala Belanovi obřadně bílou, zalepenou obálku.

„Děkuji vám, Hildo. Je to už všechno nebo máte ještě nějaké další překvapení?“

„Od té dámy, co vám utekla z pod vašich zlatých ručiček na dovolenou, všechno. Ale překvapení mám.“ Ukázala na dveře čekárny. „Ještě jeden nenadálý pacient.“

Nenadálého pacienta chtěl odbýt co nejrychleji. Mohl ho sice nechat chvíli počkat. Ale chtěl vychutnat chvíli, kdy bude dopis číst. Nebyl sice přesvědčen o tom, že jej napsala žena, která se tak nečekaně objevila v ordinaci. Ovšem na celém navigátorčině příchodu bylo cosi záhadného. A tajně si přál, aby dopis byl od ní. Chtěl ještě chvíli prožívat ten pocit tajemného očekávání. O tu dobu si dnešní poslední den zpříjemní.

Doufal, že mu dopis přinejménším objasní její příchod i důvod, proč tak náhle odešla. Nakonec, kdo jiný by mu mohl ze vzducholodi psát? Normální pošta přicházela pravidelně při každém přistání a kdokoli ze vzducholodi s ním mohl mluvit osobně.

Muž, který se ucházel o jeho pomoc, byl jakýsi Američan a přál si zaplombovat dva zuby. Vůbec mu nevadilo, že má za chvíli vystupovat v Paříži. Jen se zlobil na sebe, že se o podobném servisu dozvěděl až tak pozdě od jednoho spolucestujícího. Byl by přece hloupý, kdyby nevyužil takové bezplatné služby. Belanovi nezbývalo nic jiného než mu vyhovět. Banální zákrok se protáhl bezmála na půl hodiny.

Dostat dopis daleko od domova bylo pro Belana vždycky událostí. Jako ostatně pro každého člověka v jeho situaci. Byla to další z maličkostí, které rozptylovaly stereotypnost věčného cestování z kontinentu na kontinent. Neobvyklý způsob doručení dodával obálce, kterou nyní držel v ruce zvláštní kouzlo. Příjemné, dobrodružné napětí.

Bílá obálka klasického formátu, zalepená, bez zpáteční adresy. Na čelní straně stálo v levém horním rohu psacím strojem napsáno: Dr. Jan Belan, zde.

Roztrhl obálku, roztáhl se rozkošnický v křesle své pracovny a četl. Hned první věta přinesla zklamání. Dopis nebyl od ženy kapitána Moroise.

Milý Honzo!

Jsou věci mezi nebem a zemí, které se dost těžko vysvětlují. Nediv se proto, prosím, že Ti píšu. Nemohu Ti napsat víc, stejně bys mi nevěřil.

Není to přece jen tak dlouho, co jsme se viděli naposledy a nebyli jsme si určitě úplně cizí. Mám k Tobě prosbu. Rád bych, abys navštívil mou ženu a děti. Víím, že jedeš na dovolenou do Československa. Také víím, že když jsme ještě studovali, nebyla Ti moje žena nějaký čas cizí. Spíš naopak. Doufám, že mne chápeš správně. Chci jen, aby ji a děti v mé nepřítomnosti někdo potěšil. Víím, máš svou rodinu. Ale malá služba, o kterou Tě prosím, Ti snad tolik času nezabere.

V Praze na hlavní poště bude poste restante balíček na Tvé jméno. Vyzvedni jej prosím. Je v něm třicet tisíc korun. Budeš-li náhodou potřebovat, klidně z nich vem a zbytek dej prosím ženě. Ale svým jménem!! Řekni, že jsem Ti ty peníze kdysi půjčil. A když je nebude chtít, vnut' jí je!

Předem Ti děkuji a loučím se. O tomto dopisu s nikým nemluv. S nikým! Ani s Irenou ne. Spal jej! Pamatuj na to! Ještě se ozvu.

Belan seděl zkoprnělý na židli. Obsah krátkého dopisu vypadal jako špatný vtip. Přečetl si dopis ještě jednou. Všechno se zdálo logické. Pisatel byl velmi dobře informován. Co žádal, nebylo nic zvláštního a neproveditelného. Všechno by bylo v pořádku...kdyby ovšem podepsaný autor dopisu nebyl jeho kamarád z rodných Raškovic. Doktor Foltýn byl v této chvíli už takřka čtyři roky mrtev.

Proto to záhadné doručení, uvažoval Belan rychle, zatím co Posel míru dokončoval přistání. Nemá-li ale věřit na duchy, měl by být pisatel dopisu ještě někde na vzducholodi.

Kdo se namáhal znesvětit podobným způsobem památku jeho kamaráda? Proč? Nebyl to určitě nejvhodnější způsob, jak na sebe Belana upozornit.

Rozběhl se k videotelefonu a zavolal kapitánský můstek. „Navigátorka Moroisová nemá službu a nastoupila dovolenou,“ oznámil mu přívětivý hlas její kolegyně.

Sjel výtahem dolů. Proběhl mimo pasažérskou zónu chodbou za barem Rodeo k můstku, kudy většinou opouštěli na letištích vzducholodí členové posádky. Zeptal se na navigátorku službu konajícího stevarda. „Opustila Posla míru takřka jako první a teď může být někde v taxíku, který ji unáší do Paříže.“

Jediná věc, která připomínala její nedávnou návštěvu v ordinaci, byl snímek bez nálezu. A také dopis, který stále ještě držel v ruce. Byl to v podstatě anonym. I podpis byl napsán velkými písmeny psacího

stroje. Ale teprve až ve chvíli, kdy stál zklamaně u východu ze vzducholodi a lidé, tlačící se okolo něho ho postrkávali sem tam, si uvědomil, že navigátorka mohla skutečně mluvit pravdu. Dopis jí pro něho někdo dal. Někdo, kdo mluvil a psal česky. Někdo, kdo po něm žádal službu doma v Československu. A žena kapitána Posla míru česky těžko uměla.

Cesta letadlem z Mnichova do Prahy proběhla bez zvláštních událostí. Jen dva postarší Angličané, sedící za Belanem, si stále povídali o leteckých neštěstích. Nejdříve se tím bavil, avšak brzy začal litovat, že vůbec umí anglicky. Ale hodina letu nakonec uběhla rychle a Belan se konečně ocitl na Ruzyňském letišti. Byl rád, že je opět doma. Letadlo do Brna letělo až za tři a půl hodiny a tak rychle opět podal zavazadla u vnitrostátní přepážky a nechal se autobusem zavézt do středu hlavního města.

Stará Praha ho uvítala pěkným, slunečným počasím. Obešel Václavské náměstí, svezl se jen tak metrem od Muzea k hlavnímu nádraží a zpět. Z Národní třídy se chtěl dostat k Staroměstské radnici. Původně měl v úmyslu navštívit jednu ze svých dávných, pražských přítelkyň, ale teď chtěl zůstat sám. Prodíral se mezi věčně spěchajícími lidmi, kochal se pohledy na domy v malých uličkách. Ale ať šel, kudy chtěl, a snažil se přemýšlet o čemkoliv, vždy se jeho myšlenky vrátily k posledním hodinám na vzducholodi. Stále přemítal, jak se zachovat k dopisu, který od té doby už nesčetněkrát přečetl.

Jeho pisatel si mohl k podobnému úkolu vybrat kohokoliv jiného. Musel cestovat na vzducholodi. Musel osudy Petra Foltýna dost dobře

znát. Hlavně musel znát Belana. Otázkou zůstávalo, kdo to byl? Jaký je jeho opravdový vztah k Foltýnově ženě? Třicet tisíc nedáváme někomu jen tak. Stále sice doufal, že je to jen nepovedený žert. Třicet tisíc možná vůbec neexistuje. Ale existuje někdo, kdo znal Foltýna i Belana.

Už na vzducholodi se rozhodl, že v Praze na žádnou poštu nepůjde. Celou záležitost hodí za hlavu a bude užívat dovolené. Ale když teď chodil po hlavním městě a bloumal po výkladních skříních, jeho zvědavost pomalu, ale jistě vítězila. Bude si aspoň jistý, jde-li opravdu o špatný vtip. Možná, že někdo, kdo se na Poslu míru s Foltýnem znal, má vůči němu skutečně nějaký závazek a chce jej splatit touto formou. Sám podobným závěrům nevěřil. Ale čím víc se mu obsah dopisu jevil záhadnější, tím víc lákal jeho zvědavost.

Nakonec obrátil své kroky na Jindřišskou ulici, k hlavní poště. U přepážky se mu sevřelo hrdlo. Všechno bude patrně jednodušší, než čeká. Řeknou mu, že zde žádnou zásilku nemá a uklidněn tímto sdělením bude dál vychutnávat krásy prvního dne dovolené.

„Měl bych tu mít balíček.“ Trochu koktal. „Poste restante na jméno Jan Belan.“

„Malý moment.“ Úřednice přehlédla police. Měl trému, jako kdyby čekal na rozsudek nějakého hrdelního procesu. „Ano. Tady je. Přišel dnes ráno. Občanský průkaz, prosím.“

Prožíval teď stejné napětí, jako když držel v ruce poprvé onen dopis.

„Mám jenom pas,“ řekl polohlasně, „právě jsem přicestoval.“

Úřednice si opsala číslo pasu a vrátila mu jej s balíčkem. Byl zabalený do červeného papíru. Její na shledanou už Belan nevnímal.

Prohlížel balíček. Byl úhledně, pevně zavázaný tenkým provázkem a napsané na něm bylo jen Belanovo jméno a příjmení, poste restante Praha, hlavní pošta, Jindřišská ulice. Zpáteční adresa nesla jeho jméno a podací poštu – Kolín.

Vyšel znovu do ulic. Ale už vůbec nehltal očima krásy města, které považoval odjakživa za nejhezčí na světě. Kdyby dopis, který jej na balíček upozornil, nebyl podepsán člověkem, který byl čtyři roky mrtev, připadalo by mu všechno jednodušší. Ale tajné přání se nesplnilo, zásilka existuje.

Přiložil balíček k uchu a zatřepal s ním. Nic se neozvalo. Trochu se za svoje počínání styděl. Ale opravdu vyloučit vlastně nemohl žádnou možnost. Chvilí váhal a pak se rozhodl otevřít balíček hned.

V nejbližším průjezdu se zastavil a opatrně se rozhlížel kolem sebe. Jakoby dělal něco, co se nemá. Asi desetiletý chlapec nesl odpadky do popelnice. Počkal, až zmizel v ohybu schodiště vedoucího někam do sklepa. Podvědomě přiložil balíček ještě jednou k uchu, a když si to uvědomil, zlobil se sám na sebe.

Strhal nervózně, pomocí klíčků, které těžko vydoloval z kapsy, provázek a odhodil jej na zem. Pod červeným papírem byla bílá krabice od jakési bonboniéry a v ní třicet tisíc korun v pětistovkách.

Zběžně peníze přepočítal a pak rychle vsunul krabici do tašky. Kromě peněz v balíčku nebylo nic.

Bloumal dál po Praze, zastavil se v cukrárně na zmrzlinovém poháru, nahlížel do výkladů. Ale rozjařený, radostný pocit, který vždy provázel začátek dovolené v Československu, byl tentokrát ten tam.

V Brně čekalo přivítání skoro tak, jak očekával. Báł se, jako vždy, že Ivetka na něj za půl roku zapomene, nebo že odvykne, ale nechal se mile překvapit. Měla z jeho návratu nefalšovaně velkou radost, takovou, jakou může projevit jen dospívající dítě jejího věku. Bylo cosi příjemného v tom přivykání si na rodinný život. Žena se také snažila. Zdála se trochu odměřená, její hra na milující manželku ji zprvu nevycházela, jak by si sama přála, ale vypadalo to, že má z Belanova příjezdu vcelku také radost. Nakonec za týden či dva odjede a bude zase sama.

Dny plynuly v příjemné pohodě nicnedělání. Obtelefonoval všechny známé, chodil na návštěvy, jezdil po okolí Brna na výlety. Byl ochoten strávit celý týden s rodinou na chatě jednoho známého; jen jedinému návrhu se pod různými záminkami vyhýbal. Návštěvě chalupy v Raškovících.

Na celém jeho posledním pobytu doma v Československu ležel jakýsi chmurný mrak a nedokázal ho zaplašit.

První dny měla žena dovolenou. Ale potom ji díky onemocnění kolegyně odvolali. První týden byli stále spolu. Nalhával si, že chvilková, prchavá změna v jejich manželském životě je zatím záminkou k tomu, aby celou záležitost odložil. Od mládí se s Foltýnem znal. Byl s jeho osudem spjat a nebyla to jenom zvědavost, co mu nedovolilo nereagovat na podivný anonym. Doufal, že se snad během času objeví nějaké konkrétnější vysvětlení, proč peníze

neposílal poštou pisatel záhadného dopisu. A proč je vůbec kdo posílal.

Až druhý týden byla jeho návštěva v rodných Raškovicích nevyhnutelná. Naložil jedno odpoledne Ivetu do auta a vyjel.

Ovanul ho vždy hřejivý pocit, když míjel dříve modrou, nyní bílou tabuli oznamující, že právě vjel do své rodné vesnice. Kolik vzpomínek se vynořilo na každém metru cesty. Na první pohled se vesnice ve směru od Brna nezměnila. Vpravo stále stála stavení kdysi největšího statku ve vesnici, patřícího Fujům. Mladý Fuja žije teď někde na Slovensku, blesklo Belanovi hlavou. Dokonce mu jednou poslal pozdrav k vánocům. On, mladý Fuja to byl, kdo ho kdysi vytáhl o pár desítek metrů dál, před jiným domem z potoka, když nezvládl na kole příliš prudké vyhýbání protijedoucí řůře sena. Co dům, to připomínka dětství. Co zahrada, to vzpomínka na nějakou klukovskou rošárnu.

Humna za zahradami domů ale dávno netvořila hranici, za kterou už byly jen ty nejsmělejší sny a plány. Hodně z nich se mu splnilo. Možná víc, než čekal. Svět, ze kterého se sem vracel, mu byl najednou malý. Mohl posnít na jednom kontinentu a povečeřet na druhém. Přesto, a možná právě proto, se poslední léta cítil nejvíce doma právě tady. Kdykoliv mohl trávit celý čas dovolené v rodném kraji, byl šťastný. Byla to příjemná změna pobývat v prostředí, kde na každém kroku nacházel pozůstatky vzpomínek na bezstarostné dětství.

Jen těsně po nástupu na vzducholod' se sem vracel nerad. Měl pocit jakoby všude, z každé stodoly, z každého stavení na něho neznámý vnitřní hlas, který je schopen slyšet jen on, křičel výčitku, že on žije,

zatím co ten, kterého na vzducholodi vystřídal, je mrtev. Velmi nerad odpovídal na dotazy sousedů a přesvědčoval je o tom, že jejich představy o Foltýnově životě, i o jeho smrti, jsou přinejmenším nepřesné. Bylo kruté, že kamarád z dětství, který mu několikrát pomohl, že tento schopný člověk zahynul při banální nehodě vrtulníku. Těžko vysvětloval, že za tento Foltýnův tragický osud Belan v žádném případě nemůže.

Časem začala vesnice na Foltýna přece jen zapomínat. Jeho žena se stáhla do přísného soukromí, a i Belan takřka zapomněl. Život běžel dál. A najednou, po takřka čtyřech letech, jako by se to všechno, co tenkrát prožíval, vrátilo zpět.

Ale když už byl v Raškovicích, chtěl mít návštěvu, kterou zatím tolik oddaloval, co nejdříve za sebou. Nechal auto na dvoře rodného statku, dceru doprovodil na kus řeči k sousedce, která se jim v době jejich nepřítomnosti starala o zahradu a zamířil na okraj Raškovic, do domu, kde bývala Foltýnova žena.

Cesta nebyla dlouhá. Už za pár minut stiskl několikrát tlačítko u branky plotu prostorné zahrady, v jejímž středu stál na Raškovice příliš moderně vypadající netypický dům. Vyjímal by se jako vila v nějakém větším městě. Čekal. U tlačítka nebyla žádná vizitka, žádné jméno, které by prozrazovalo, kdo vlastní prostorný dům uprostřed zahrady.

Netrvalo dlouho a objevila se na zápraží domu. V první chvíli si nebyl jistý, ale byla to ona. Foltýnova žena. Naposledy ji viděl v dálce na návsi. Dnes měla na sobě žluté šaty, v něčem připomínající

Belanovi spíše sárí. Patrně dárek zemřelého muže. Černé vlasy byly volně rozpuštěné. Od doby, kdy s ní mluvil naposledy, velmi zestárla.

Rozběhla se k němu, jako by ho čekala. Ale uprostřed cestičky, vedoucí od domu k brance, se na chvíli zastavila a zvolnila chůzi. Netajila se svým překvapením.

„Kde se tu bereš? Takového hosta jsem dnes nečekala.“

„Jdu nevhod?“ Postřehl nepatrné zaváhání.

„Ne, naopak. Ale měla jsem pocit, že se mně spíš poslední léta vyhýbáš. Proto jsem tak překvapená.“ Otočila klíčkem a vpustila ho dovnitř. K nohám se mu připletla šedivá kočka. „Pojď dál. Právě jsem si dělala kávu. Udělám ti taky.“

Irena zavedla svého hosta do obývacího pokoje a pak na chvíli zmizela v kuchyni.

Uvelebil se v křesle.

Vkusně zařízená, trochu věcmi přeplácaná místnost, nenechala nikoho na pochybách, že všechno co vidí, patří spíše k tomu dražšímu ze současného trhu. Jak velký význam potom pro ni může mít třicet tisíc korun uvnitř obálky v jeho kapse? Věděl, že společnost, které patřil vrtulník, ve kterém Foltýn zahynul, vyplácela Ireně doživotně slušný důchod. Pro pisatele onoho záhadného anonymu to přece nemohlo být tajemstvím.

„Musela jsem spořádat ty svoje neřády,“ zahartusila ne příliš příjemným altem Irena, když se opět objevila ve dveřích. „Jsou už dost staří na to, aby taky něco dělali.“ Položila před Belana šálek kávy v krásném, malovaném hrníčku a sedla si naproti němu.

„Kolik jich vlastně máš?“ zeptal se a pokusil se vylovit cukr z cukřenky v podobě jakéhosi draka.

„Kolik? Tři. Dva kluky. Jednomu je skoro jedenáct, druhému osm a Markétce pět.“ Olízla lžici, kterou zamíchala kávu a dodala: „Tátu si nepamatuje ani jeden. Měli jsme je pozdě!“

„A ty ještě stále pracuješ tady v Raškovících?“ zeptal se rychle. Nechtělo se mu hned začít mluvit o Foltýnovi.

„Ne. Čas jsem byla v Nové Vsi na velkostatku. Ale neměl se mně kdo starat o děti. Takže zatím žiju z úspor. Ale práce je dost. Mám velkou zahradu a za ní taky kus pole.“ Poslední větu dodala s patřičnou hrdostí.

„To ale nemůžeš dlouho vydržet. Hlavně finančně,“ prohodil Belan a usrkl horké kávy.

„Není to tak zlé. Naopak. Petr mně zanechal slušné konto a mám po něm důchod. Nestěžuju si. Jenom snad na to, že jsem tady zavřená jako ve vězení. Skoro celý rok se stýkám jenom se sousedkami okolo. Někdy mne popadne touha všechno prodat a odstěhovat se do města. Jak někoho seženu k malé, hned půjdu alespoň do práce.“ I ona upila kávy.

„Ty jsi ještě ženatý? A věrný?“

„Ženatý ano,“ odpověděl neurčitě. Žena naproti němu se dívala skoro vyčítavě. Teprve teď si dokonale uvědomil, jak za těch pár let zestárla. „Máme spolu Ivetu. Nakonec, když jsme to vydrželi tolik let A jsem pořád pryč. Znáš mne!“

Pokývala hlavou.